УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
15. 9. 2022. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Настава руског језика и књижевности у филолошким гимназијама од 1990. до 2020. године: почеци, актуелно стање и перспектива"

КАНДИДАТА мастера Миле Матић и КОМЕНТОРА доц. др Јелене Гинић и доц. др Наташе Ајџановић

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. *Датум и орган који је именовао комисију*:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду донело је Одлуку бр. 2481/1на VIII редовној електронској седници одржаној 27. 6. 2022. године, којом се образује Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације мср Миле Матић „Настава руског језика у филолошким гимназијама од 1990. до 2020. године: почеци, актуелно стање и перспектива".

2. *Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:*

1. Председник комисије: др Биљана Марић, ванредни професор за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик, изабрана 22. 9. 2020. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

2. Др Дејан Марковић, редовни професор за ужу научну област Русистичка лингвистика, изабран 14.12.2020. године, Филозофски факултет Универзитета у Нишу.

3. Др Лука Меденица, доцент за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик, изабран 30.11.2021.године, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Мила Матић (рођ. Ђуричић) рођена је 10.06.1993. године у Београду. Основне академске студије на модулу *Руски језик, књижевност, култура* завршила је на Филолошком факултету Универзитета у Београду с просеком 9,33 (девет и 33/100). Током основних студија била је стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Мастер академске студије завршила је на Филолошком факултету Универзитета у Београду 2017. године, одбранивши мастер рад под називом *Настава читања и постигнућа ученика у читању на руском језику после завршеног општег средњег образовања.* Мастер рад оцењен је највишом оценом. Исте, 2017. године, уписала се на докторске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, модул *Језик*.

Кандидаткиња има богато радно искуство. Радила је као професор руског језика на сва три нивоа образовања (основношколском, средњошколском и високошколском), као и

на преводилачким пословима. Радила је у Основној школи „Павле Поповић”, Филолошкој гимназији, Високој бродарској школи академских студија, на Филолошком факултету у Београду, Техничком факултету „Михајло Пупин” у Зрењанину. Тренутно је запослена на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду као асистент за руски језик. Ангажована је на вежбама из *Руског језика 1 и 2*, *Руског као изборног језика А1* и *Практичне граматике руског језика са лексичком анализом 1 и 2*. На Филолошком факултету у Београду у својству докторанткиње изводила је вежбе из *Савременог руског језика П1–П4* и *Савременог руског језика Г1–Г2*.

Мила Матић добитница је више награда и признања из руског језика и књижевности. Наступала је на осам међународних научних конференција. Превела је неколико књижевних дела краће форме. Ангажована је као стални преводилац сајта Одељења за спољне црквене послове Московске патријаршије.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Ђуричић, М.„Постигнућа у разумевању писаног текста на руском језику после општег средњег образовања” у: *Живи језици:часопис за стране језике и књижевности*, 2017, Vol.37, Br.1, str. 251–260.

2. Джуричич, М, Матрусова А.Н. «Учебник *Поехали* в контексте обучения РКИ в сербской среде» у: *Русский язык за рубежом*, 3/2020, стр. 72–76.

3. Ђуричић, М. „Руски језик на Техничком факултету у Зрењанину – актуелно стање и перспективе”, *Славистика*, XXIV/2, 2020, стр. 434–442.

4. Đuričić, M. „Film i oduhovljeno pozorište u Pismima o pozorištu L.N.Andrejeva” u: *Reči: časopis za jezik, književnost i kulturu*, XII, br. 13, 2020, str. 56–70.

5. Коматина, С., Ђуричић, М. *Успешни образовни системи између истока и запада*, *Европске и евроазијске интеграције – предности и недостаци*, зборник радова с VIII Међународног скупа, Прво издање, III том, Европски универзитет Брчко дистрикт, 2020, стр. 35–47.

6. Джуричич М, Минич П. «Интернет-ресурсы и услуги для преподавания РКИ сербам во время пандемии корнавируса», *Современные тенденции в изучении русского языка, культуры и истории*, сборник материалов научно-практической конференции, ИЗДАТЕЛСКИ КОМПЛЕКС – УНСС, София, 2020, стр. 293–298.

7. Минич П, Джуричич М. «Эффективность интернет-платформ в онлайн-обучении РКИ», *Новые возможности в обучении русскому языку как иностранному и преподавании на русском языке*, сборник статей, Нижний Новгород, 2020, стр. 97–102.

8. Джуричич М, «Дистанционное обучение РКИ – причины *proetcontra*» в: *Русский язык в цифровом пространстве в эпоху пандемии*, Университет Пулы им. Юрая Добрилы, Пула, 2021, стр. 261–273.

9. Đuričić, M. «Влияние COVID-19 на здоровье студентов», VIII International Congress Biomedicine and geosciences – influence of environment on human health, book of papers, Kopaonik, AGES, pp. 60–68, 2020.

10. Матич, М. «Способы подачи культурологического материала в учебнике «Ни пуха ни пера», Сборник материалов I Международной научно-практической конференции «Русский язык и культура за рубежом: лучшие образовательные

практики» (Душанбе, Таджикистан, 6–7 декабря 2021, стр. 221–225.

11. Матич, М. «Русский язык и литература в филологических гимназиях – обзор тридцатилетнего состояния», Зборник на трудови од III меѓународна конференција „Руски јазик, литература и култура: минато, сегашност, иднина“ (26–28 септември 2021 г. во Скопје) Скопје, 2021, стр. 183–191.

12. Матић, М. „Концепција и значај средњошколских часописа у настави руског језика – пример Филолошке гимназије“, у: *Живи језици:часопис за стране језике и књижевности*, 2021, XLI, Бр.1, стр. 189–201.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидаткиња Мила Матић **испуњава све услове за израду докторске дисертације**.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНИХ КОМЕНТОРА

За коменторе предложене су др Јелена Гинић, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Катедри за славистику и др Наташа Ајдановић, доцент на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, на Катедри за славистику.

Библиографија коментора др Јелене Гинић са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Гинић, Јелена, Вучина Раичевић (2011). *Практикум из методике наставе руског језика.* Београд: Завод за уџбенике, 224.
2. Гинић, Јелена (2016). Сегментни и супрасегментни фонетски материјал у уџбеницима руског језика за основну школу (у) *Живи језици,* Година XXXVI / Број 1 / 2016; Друштво за стране језике и књижевности и Филолошки факултет Универзитета у Београду, 187−208.
3. Гинић, Јелена (2018). „Настава руског језика у основној школи: актуелно стање и перспектива” (у) *Језици образовања. Едиција „Филолошка истраживања данас”, том VIII,* уред. Јулијана Вучо и Јелена Филиповић. Филолошки факултет, стр. 109−120.
4. Меденица, Лука, Јелена Гинић, (2018). Постигнућа ученика на пријемном испиту за упис у српско-руска билингвална одељења (у) *Примењена лингвистика*, Vol. 19. 23−29.
5. Гинић, Јелена (2018). Од традиционалног ка савременом уџбенику руског језика правне струке (у) *Страни језик струке и професионални идентитет* (ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић), Београд. Друштво за стране језике и књижевности Србије. 139−153.
6. Гинић, Јелена (2018). Фонетски стереотип у уџбеницима руског језика у Србији (у) *Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања наставе словенских језика, књижевности и култура,* уред. Љиљана Бајић, Наташа Станковић Шошо, Јелена Гинић. Филолошки факултет, 70−90.
7. Гинич, Елена, Наташа Айджанович, Лука Меденица (2020). Современное положение русского языка в высших учебных заведениях Сербии (у) *Положај словенских језика, књижевности и култура на универзитетима у свету: округли сто Комсије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта: зборник радова* (ур. Љиљана Бајић, Јелена Гинић, Наташа Станковић Шошо), стр. 18–47.
8. Айджанович, Наташа, Елена Гинич (2020). Лингвокультурологический аспект в

учебнике Ни пуха ни пера!. (в) *Новые возможности в обучении русскому языку как иностранному и преподавании на русском языке* (ред. Абрамова, И. Ю, Горшкова, Т.М, Переслагина, Е. Р. и Толкачева И. В). Сербия – Россия (12–19). Нижний Новгород: ННГУ им. Н. И. Лобачевского.

9. Гинић, Јелена, Наташа Ајџановић (2021). Методологија организације лингводидактичког материјала у уџбенику руског језика Ни пуха ни пера!. *Филолог – часопис за језик, књижевност и културу*, (23), 132–149.

Библиографија коментора др Наташе Ајџановић са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Гинић, Јелена, Наташа Ајџановић (2021). Методологија организације лингводидактичког материјала у уџбенику руског језика Ни пуха ни пера!. *Филолог – часопис за језик књижевност и културу*, (23), 132–149.
2. Гинич, Елена, Наташа Айджанович, Лука Меденица (2020). Современное положение русского языка в высших учебных заведениях Сербии (у) *Положај словенских језика, књижевности и култура на универзитетима у свету: округли сто Комсије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта: зборник радова* (ур. Љиљана Бајић, Јелена Гинић, Наташа Станковић Шошо), стр. 18–47.
3. Айджанович, Наташа, Елена Гинич (2020). Лингвокультурологический аспект в учебнике Ни пуха ни пера!. (в) *Новые возможности в обучении русскому языку как иностранному и преподавании на русском языке* (ред. Абрамова, И. Ю, Горшкова, Т.М, Переслагина, Е. Р. и Толкачева И. В). Сербия – Россия (12–19). Нижний Новгород: ННГУ им. Н. И. Лобачевского.
4. Айджанович, Наташа (2018). Особенности изучения русского языка в младшем школьном возрасте, *Обучение. Тестирование. Оценка.* Нижний Новгород: Министерство образования и науки Российской Федерации. Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования. Нижегородский государственный лингвистический университет им. Н. А. Добролюбова (НЛГУ). Выпуск 18: 64–72.
5. Наташа Ајџановић (2016). Теоријско-методолошке основе изучавања уџбеника руског језика за нижи основношколски узраст, *Славистика*. Славистичко друштво Србије. Београд, 394–399. УДК: 811.16+821.16 ISSN 1450-5061
6. Ајџановић, Наташа (2015). Текст, как основной компонент макроструктуры учебника (на материале учебного комплекса «Родничок»), *Руски језик као инословенски, Савремено изучавање руског језика и руске културе у инословенској средини*. Београд: Славистичко друштво Србије. VII: 155–163.
7. Ајџановић, Наташа (2015). Лингвокултуролошки садржај основношколског уџбеника за нижи основношколски узраст (на примеру уџбеника Родничок), *Славистика*. Славистичко друштво Србије. Београд, XIX: 340–347.
8. Ajdžanović Nataša, Juršić-Huzjan Katja (2014). Načini provere znanja i vladanja vidovima govorne delatnosti iz predmeta Ruski jezik po izboru na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu i njihovi ekvivalenti u Centru međunarodnog obrazovanja na Moskovskom državnom univerzitetu „M. V. Lomonosov". Strani jezici na Filozofskom fakultetu: primenjenolingvistička istraživanja. Novi Sad: Filozofski fakultet.187–202.
9. Ајџановић, Наташа (2012). О неким типовима вежбања заступљеним у радним свескама из руског језика за основну школу, *Достигнућа и перспективе конфронтационог проучавања руског и других језика,* Београд: *МАПРЈАЛ*. 254–263.
10. Ајџановић, Наташа, Катја Јуршић-Хузјан (2011). Руски језик по избору на Филозофском факултету у Новом Саду – пре и после болоњске реформе, *Методички*

видици. Нови Сад: Филозофски факултет, 2011, 2: 103–108.

Комисија сматра да др Јелена Гинић, доцент, и др Наташа Ајџановић, доцент, испуњавају све услове за коменторе ове докторске дисертације.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Формулација назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је назив тезе „Настава руског језика и књижевности у филолошким гимназијама од 1990. до 2020. године: почеци, актуелно стање и перспектива" **прикладан и да адекватно репрезентује суштину предложене теме истраживања**.

2. Предмет (проблем) истраживања

Предмет дисертационог истраживања јесте настава руског језика и књижевности у специјализованим филолошким гимназијама – Филолошкој гимназији у Београду и Карловачкој гимназији у Сремским Карловцима. Кандидаткиња је утврдила да је руски језик као први страни језик почео да се учи у филолошким гимназијама од школске 1989/90. године и дату годину (1990) узела је као полазну тачку истраживања. Истраживање представљаопис тродеценијског периода наставе руског језика као првог страног у филолошким гимназијама у актуелном друштвено-историјском и политичком контексту, те опис ваннаставних активности које су у вези с њим, опис планова и програма руског језика као првог страног у филолошким гимназијама, поређење с гимназијама друштвеног усмерења, анализу измена у плановима и програмима.Истраживање, такође, подразумева опис и евалуацију постигнућа ученика четвртог разреда филолошких гимназија у односу на постављене циљеве и исходе у наставним програмима и стандардима.

Теоријски део рада ослања се на досадашњу литературу о руском језику као школском језику након Другог светског рата (Димитријевић 1995, Дамљановић 2000, Кончаревић и Дамљановић 2010, „Стратегија развоја језичког образовања (...)" 2017). Ради бољег разумевања друштвених околности и односа према руском језику у датом тридесетогодишњем периоду, кандидаткиња ће се ослањати и на радове из области социологије, психологије, историје… (Ивановић 2000, Гајић 2009, Вујачић и др. 2011, Бауцал 2013...).

Лонгитудинални развој наставе руског језика у филолошким гимназијама Мила Матић посматраће из перспективе методике наставе руског језика и књижевности, предмета *Основи превођења* у датим гимназијама, ваннаставних активности, као и перспективе постигнућа ученика завршног разреда филолошке гимназије. Анализом наставних планова и програма у друштвено-историјском и политичком контексту кандидаткиња ће утврдити да ли су и на који начин друштвено-политичке околности утицале на промене у плановима и програмима. Полуструктурисани интервју с професорима филолошких гимназија различитих периода кандидаткињи ће помоћи да у пунијој мери сагледа све карактеристике конкретног периода. Кандидаткиња ће прикупити податке о броју ученика који руски језик уче у основним школама у општинама Сремски Карловци, Нови Сад и београдским општинама у тридесетогодишњем периоду, како би се утврдило због чега број уписаних ученика у руска одељења филолошких гимназија непрекидно опада. Такође, кандидаткиња ће утврдити да ли је у школама поменутих округа настава руског језика на адекватном нивоу.

Практични део рада састоји се из два дела која имају за циљ утврђивање ученичког напредовања у четворогодишњем периоду, као и утврђивање реалног нивоа знања језика ученика четвртог разреда филолошких гимназија у односу на постављене циљеве, исходе и

стандарде. Први тест биће поновљен тест с пријемног испита. Упоређивањем резултата теста с пријемног испита с резултатима оствареним на истом тесту на крају школовања у филолошкој гимназији (крај четвртог разреда) биће утврђено колико су ученици напредовали, да ли и даље праве исте грешке, које грешке су најфреквентније, чиме су мотивисане. Други тест је стандардизовани тест Б2 нивоа Државног универзитета у Санкт Петербургу; овим тестом провериће се ниво ученичких комуникативне компетенције (разумевање писаног текста, говора, као и писане продукције) и лингвистичке компетенције.

На основу резултата тестова, анализа грешака, кандидаткиња ће евалуирати наставне планове и програме и наставни процес и предложити могуће измене програма, као и методе и поступке у наставном процесу у циљу побољшања наставе руског језика у филолошким гимназијама.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања подобан својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у области дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња Мила Матић приложила је прелиминарну библиографију од 122 јединице литературе, као и 9 докумената, релевантних за истраживање.

ИЗВОРИ:

1. ДОСТАНИЋ 1991: Достанић, Р. (1991). *Карловачка гимназија од Другог светског рата до данас (1944–1991).*Нови Сад.
2. ДРАГОЈЕВИЋ И ГАЧИЋ 1991: Драгојевић, С., Гачић, Д. (1991). *Карловачка гимназија: у Сремским Карловцима : 1791-1991.*Нови Сад: Форум.
3. КАРЛОВАЧКА ГИМНАЗИЈА 1991: *Професори Карловачке гимназије од 1921-1991; матуранти Карловачке гимназије од 1951. до 1991.*Сремски Карловци: Карловачка гимназија.
4. КАРЛОВАЧКА ГИМНАЗИЈА 2010: *Карловачка гимназија: традиција и савременост*. Нови Сад: Прометеј.
5. КОЉАНИН 2005: Кољанин, И. (2005). *Директори, професори и ученици Карловачке гимназије.*Београд: Дерета.
6. МАРИНКОВИЋ 2006: Маринковић, П. (2006). *За памћење – професори и ђаци Друге београдске филолошке гимназије.* Београд: Друштво за неговање традиција Друге београдске филолошке гимназије.
7. ПЕТРОВИЋ 1991: Петровић, К. (1991). *Историја Српске православне велике гимназије карловачке.* Нови Сад: Матица српска.
8. ДИМИЋ 2021: Димић, Ж. (2021). *Карловачка гимназија.* Београд: Дата статус.
9. ЈЕЛАЧИЋ СРБУЉ 2017: Јелачић Србуљ, В. (2017). *Филолошка гимназија – запис Друге београдске у Филолошкој гимназији 1870–2015.* Београд: Филолошка гимназија.

ЛИТЕРАТУРА:

1. АЈЏАНОВИЋ 2016: Ајџановић, Н. *Систем наставе руског језика на нижем основношколском узрасту у српској говорној и социокултурној средини.*Докторска дисертација. Нови Сад: Филозофски факултет.
2. АКИШИНА И КАГАН 2014: Акишина А. А, Каган О. Е. (2014). *Учимся учить: для преподавателя русского языка как иностранного*. Москва: Русский язык.
3. АРЕФЈЕВ 2012: Арефьев, А. Л. (2012). *Русский язык на рубеже XX–XXI*

*веков.*Москва: Центр социального прогнозирования и маркетинга.
4. АРТЈОМОВ 1969: Артёмов, В. А. (1969). *Психология обучения иностранным языкам.* Москва: Просвещение.
5. БАЛИХИНА 2007: Балыхина, Т. М. (2007). *Методика преподования русского языка как неродного, нового*. Москва: Российский университет дружбы народов.
6. БАУЦАЛ 2013: Бауцал, А. (2013). Стандарди образовних постигнућа у Србији: искуство из прве деценије. *Иновације у настави*, vol. 26, 3, 7–24.
7. БОЛ И ФОРЦАНИ 2009: Ball, D. L. &Forzani, F. M. (2009). The work of teaching and the challenge for teacher education.*Journal of Teacher Education,* 60 (5), 497–511.
8. БОРГ 2006: Borg, S. (2006). *Teacher cognition and language education.* London: Continuum.
9. БРОФИ 2015: Brofi, Dž. (2015). *Kako motivisati učenike da uče.*Beograd: Clio.
10. БРУНЕР 1975: Bruner, J. S. (1975). From communication to language: A psychological perspective. *Cognition*, 3, 255–287.
11. ВЕРЕШЧАГИН 1969: Верещагин, Е. М. (1969). *Вопросы теории речи и методики преподавания иностранных языков.* Москва: Издательство Московского университета.
12. ВИЗЕК ВИДОВИЋ И ДР. 2014: Визек Видовић, В., Влаховић-Штетић, В., Ријавец, М. и Миљковић, Д. (2014). *Психологија образовања*. Београд: Klett.
13. ВЈАТЈУТЊЕВ 1984: Вятютнев, М. Н. (1984). *Теория учебника русского языка как иностранного (методические основы)*. Москва: Русский язык.
14. ВРАЊЕШЕВИЋ 2001: Врањешевић, Ј. (2001). *Промена слике о себи: аутопортрет адолесценције*. Београд: Задужбина Андрејевић.
15. ВУЈАЧИЋ 2011: Вујачић, М., Павловић, Ј. и др. (ур.) (2011). *Представе о образовним променама у Србији. Рефлексије о прошлости, визије будућности.* Београд: Институт за педагошка истраживања.
16. ВУЈИСИЋ-ЖИВКОВИЋ И ДР. 2006: Vujisić-Živković, N., Vranješević, J. iZeljić, M. (2006). Ideal dobrog nastavnika. *Pedagogija, 61 (1)*. 86–99.
17. ВУЧО 2001: Вучо, Ј. (прир.) (2001.) *Савремене тенденције у учењу и настави страних језика.* Никшић: Универзитет Црне горе.
18. ВУЧО 2009: Vučo, J. (2009). *Kako se učio jezik. Pogled u istoriju glotodidaktike od prapočetaka do Drugog svetskog rata.* Beograd: Ministarstvo za nauku i zaštitu životne sredine i Filološki fakultet.
19. ГАЈИЋ 2009: Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti. *Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse*. 69–76.
20. ГЕЗ И ФРОЛОВА (2008). Гез, Н. И, Фролова Г. М. (2008). *История зарубежной методики преподавания иностранных языков*. Москва: Академия.
21. ГИНИЋ И РАИЧЕВИЋ 2011: Гинић, Ј., Раичевић В. (2011). *Практикум из методике наставе руског језика.*Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
22. ГИНИЋ 2009: Гинич, Е. (2009). Русскоязычный интернет в практике обучения русскому языку и русской культуре. *Русский язык как инославянский,* I, 83–86.
23. ГИНИЋ 2018: Гинић, Ј. (2018). Настава руског језика у основној школи: актуелно стање и перспективе. *Језици образовања*. 109–120.
24. ДАМЉАНОВИЋ 2000: Дамљановић, Д. (2000). Развој методике наставе руског језика у Србији. *Настава и васпитање* (4), 636–646.
25. ДИМИТРИЈЕВИЋ 1984а: Димитријевић, Н. (1984а). *Лингвистика и методика наставе страних језика. Библиографија радова*. Београд: Војноиздавачки завод.

26. ДИМИТРИЈЕВИЋ 1984б: Dimitrijević, N. (1984б). *Zablude u nastavi stranih jezika* II – prerađeno i dopunjeno izdanje. Sarajevo: Svjetlost.
27. ДИМИТРИЈЕВИЋ 1995: Dimitrijević, N. (1995). *Nastava stranih jezika u Jugoslaviji – stanje stvari.Glossa,* I, 13–25.
28. ДУРБАБА 2011: Дурбаба, О. (2011). *Теорија и пракса учења и наставе страних језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
29. ДУРБАБА 2016: Дурбаба, О. (2016). *Култура и настава страних језика. Увод у интеркултурну примењену лингвистику*. Београд: Филолошки факултет.
30. ЂОРЂЕВИЋ 2008: Đorđević, J. (2008). Ličnost i funkcije nastavnika u savremenim društvenim i ekonomskim promenama. *Pedagoška stvarnost* LIV, 9–10, 842–853.
31. ЂОРЂЕВИЋ 2017: ЂОРЂЕВИЋ, А. (2017). *Formiranje i razvoj pedagoških uverenja, stavova i znanja: budući aktivni nastavnici stranih jezika u Srbiji i Velikoj Britaniji.* Doktorska disertacija. Beograd: Filološki fakultet.
32. ЂУРИЋ 2015: ЂУРИЋ, Љ. *Страни језици у образовној политици Србије током последњих шест деценија: чиниоци, модели, перспективе.*Докторска дисерација. Београд: Филолошки факултет.
33. ЂУРИЧИЋ 2017: Ђуричић, М.(2017). Постигнућа у разумевању писаног текста на руском језику после општег средњег образовања.*Живи језици:часопис за стране језике и књижевности*, Vol.37, Br.1, 251–260.
34. ЗИМЊАЈА 1989: Зимняя, И. А. (1989). *Психология обучения неродному языку.* Москва: Русский язык.
35. ИВАНОВИЋ 2000: Ивановић, С. (2000). Стратешки циљеви реформе образовања. *Настава и васпитање*,XLIX, 1–2. 5–15.
36. ИВАНИШЕВИЋ 1903: Иванишевић, J. (1903). *Школство у Србији*. Сарајево: Земаљска штампарија.
37. ЈАНОВСКИ 2000: Janovski, K. (2000). Nastava stranih jezika u osnovnim školama na početku reforme i novog milenijuma. *Primenjena lingvistika broj 1*. 1–30.
38. КАРАУЛОВ (1987): Караулов Ю. Н. (1987). *Русский язык и языкова личность*. Москва: Наука.
39. КАПИТОНОВА И МОСКОВКИН 2006: Капитонова Т. И., Московкин Л. В., (2006). *Методика обучения русскому языку как иностранному на этапе предвузовской подготовки.* Санкт-Петербург: Златоуст.
40. КАПИТОНОВА И ДР. 2009: Капитонова, Т. И., Московкин Л. В., Щукин, А. Н. (2009). *Методы и технологии обучения русскому языку как иностранному*. Москва: Русский язык.
41. КОВАЧЕВИЋ 2012: Kovačević, M. (2012). Saradnja nastavnika unutar kolektiva. *Nastavnici u Srbiji: stavovi o profesiji i o reformama u obrazovanju.* 50–73.
42. КОНЧАРЕВИЋ 1994: Кончаревић, К. (1994). Образовни циљеви наставе руског језика у основној и средњој школи (теоријске основе и курикуларна реализација). *Настава и васпитање, 4*, 273–283.
43. КОНЧАРЕВИЋ 1995: Кончаревић, К. (1995). Корелација наставе страног и матерњег језика. *Настава и васпитање,* XLIV, 4. 364–378.
44. КОНЧАРЕВИЋ 1998: Кончаревић, К. (1998). 120 година београдске русистике. *Glossa*, *4*, 39–49.
45. КОНЧАРЕВИЋ 1999: Кончаревич, К. (1999). 150 лет изучения русского языка в Сербии.*Вестник МАПРЯЛ*. 68–70.
46. КОНЧАРЕВИЋ 2002: Кончаревић, К. *Савремени уџбеник страног – руског језика: структура и садржај.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
47. КОНЧАРЕВИЋ 2004: Кончаревић, К. (2004). *Савремена настава руског језика. Садржаји, организација, облици.* Београд: Славистичко друштво Србије.

48. КОНЧАРЕВИЋ 2006: Кончаревић, К. (2006). Прилог дискусији о актуелним уџбеницима и приручницима за наставу руског језика. *Славистика,* 10, 424–427.
49. КОНЧАРЕВИЋ И ДАМЉАНОВИЋ 2010: Кончаревић, К., Дамљановић Д. (2010). *Настава и методика наставе руског језика у Србији у XIX и XX веку: прилози за историју.* Београд: Славистичко друштво Србије.
50. КОСТОМАРОВ 1973: Костомаров, В. Г. (1973). *Русский язык в странах мира.* Москва: Издательство Московского университета.
51. КОСТОМАРОВ И МИТРОФАНОВА 1988: Костомаров, В. Г., Митрофанова, О. Д. (1988). *Методическое руководство для преподавателей русского языка иностранцам*. Москва: Русский язык.
52. КОСТИЋ 1968: Костић, С. (1968). *Методика наставе руског језика*. Сарајево: Републички завод за унапређивање школства.
53. КРИСТАЛ 2003: Кристал, Д. (2003). *Смрт језика*. Београд: Библиотека XX век.
54. ЛАЛИЋ, 1955: Лалић, Р. (1955). О настави страних језика код нас. *Наша стварност*, 9. 363–369.
55. ЛАЗАРЕВИЋ и др., 2018: Лазаревић, Е. и др. (ур.) (2018). *Унапређивање квалитета и доступности образовања у Србији.* Београд. Институт за педагошка истраживања.
56. ЛЕОНТЈЕВ 1988: Леонтьев, А. А. (ред.) (1988). *Методика преподавания русского языка как иностранного.* Москва: Русский язык.
57. ЛИТЛ & ПЕРЦЛОВА 2003: Little, D. Perclova, R. (2003). *Evropski jezički portfolio za nastavnike i mentore*. Podgorica: Ministarstvo prosvjete i nauke.
58. МАКСИЋ 1996: Максић, С. (1996). Образовне могућности за даровите ученике у средњој школи. *Настава и васпитање*, XLV, br. 1, 64–75.
59. МАКСИЋ 2000: Максић, С. (2000). Ефекти основног и средњег образовања. *Настава и васпитање*, XLIX, br. 5, 725–741.
60. МАКСИЋ И ГАШИЋ-ПАВИШИЋ 2007: Максић, С., Гашић-Павишић, С. (2007). Друштвене промене и промене у образовном систему Србије (1991–2006). *На путу ка друштву знања: образовање и васпитање у Србији у периоду транзиције*, (пр.) Максић, С. и Гашић-Павишић, С. Београд. Институт за педагошка истраживања, 11–27.
61. МАРКОВА 1993: Маркова А.К. (1993). *Психология труда учителя*. Москва: Просвещение
62. МАРКОВИЋ 2014: Маркович, Д. (2014). Преподавание русского языка в Сербии, актуальные проблемы в сокращении часов и возможные пути их решения. *Наука и савремени универзитет, 4*. 148–153.
63. МАРИЋ 2015: Марич, Б. (2015). Состояние и перспективы изучения русского языка в инославянской среде. *Этнодиалоги*, *48*. 26–34.
64. МАСЛИКО И ДР. 2004: Маслыко, Е. А. и др. (2004). *Настольная книга преподавателя иностранного языка : справочное пособие.* Минск: Высшая школа.
65. МАТИЋ 2021: Матић, М. (2021а). Концепција и значај средњошколских часописа у настави руског језика – пример Филолошке гимназије.*Живи језици:часопис за стране језике и књижевности*, XLI, Бр.1, 189–201.
66. МАТИЧ 2021: Матич, М. (2021б). Русский язык и литература в филологических гимназиях – обзор тридцатилетнего состояния. Зборник на трудови од III меѓународна конференција „Руски јазик, литература и култура: минато, сегашност, иднина“. 183–191.
67. МИЛАДИНОВИЋ 2011: Miladinović, S. (2011). Modernizacija društva Srbije i pitanje reforme obrazovanja. *Nova srpska politička misao*, XIX, 25–52.

68. МИТРОПАН, 1946: Митропан, П. (1946). *Методске напомене за наставнике страних језика*. Београд: Просвета.
69. МИТРОФАНОВА И КОСТОМАРОВ 1990: Митрофанова, О. Д., Костомаров, В. Г. (1990). *Методика преподавания русского языка как иностранного*. Москва: Русский язык.
70. МОСКОВКИН И ШЧУКИН 2010: Московкин Л. В., Щукин А. Н. (2010). *Хрестоматия по методике преподавания русского языка как иностранного: методы, приёмы, результаты.* Москва: Русский язык.
71. МОСКОВКИН 2016: Московкин, Л. В. (2016). Иновационная подготовка будущих учителей русского языка: игра «Пишем учебник».*Чуждоезиково обучение*, 4. 437–445.
72. МУСНИЦКАЈА 1996: Мусницкая Е. В. (1996). *100 вопросов к себе и к ученику: книга для учителя.* Москва: Дом педагогики.
73. НИКОЛИЋ И МЕЖИНСКИ 1984: Николић, В., Межински, М. (1984). *Методика наставе руског језика са практикумом.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
74. НИКОЛИЋ 1988: Николић, Р. Просветни радник и школска документација. *Настава и васпитање*. 121–131.
75. ПАСОВ 1988: Пассов, Е. И. (1988). *Урок иностранного языка в средней школе*. Москва: Просвещение.
76. ПАСОВ 1989: Пассов, Е. И. (1989). *Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению.* Москва: Русский язык.
77. ПАСОВ 2001: Пассов, Е. И. и др. (2001). *Мастерство и личность учителя: на примере преподавания иностранного языка*. Москва: Наука.
78. ПАСОВ 2003: Пассов, Е. И. (2003). *Коммуникативное иноязычное образование: готовим к диалогу культур: пособие для учителей, обеспечивающих получение общ. сред. образования.* Минск: Лексис.
79. ПАСОВ 2006: Пассов, Е. И. (2006). *Сорок лет спустя или сто и одна методическая идея.*Москва: Глосса-пресс.
80. ПАСОВ 2015: Пассов, Е. И. (2015). *Методика как наука будущего. Краткая версия новой концепции.* Санкт-Петербург: Златоуст.
81. ПЕТРОВИЋ БЈЕКИЋ 2000: PETROVIĆ BJEKIĆ, D. (2000). Uspešnost u nastavi i empatija nastavnika. *Psihologija*. 499–520.
82. ПЕТРОВИЋ 2012: Петровић, Ј. (2012). *Огледи о образовању у Србији: поглед на скрајнута питања.* Приштина: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
83. ПИПЕР 2006: Пипер, П. (2006). 280 година руског језика у српским школама. *Славистика, 10*. 17–23.
84. ПИПЕР 2012: Пипер П. (2012). *Лингвистичка русистика. Студије и чланци*. Београд: Филолошки факултет.
85. ПОПАДИЋ И ДР. 2018: Popadić, D., Žeželj, I., Ravlović, Z. (2018). *Alatke istraživača.* Beograd: Clio.
86. РАДЕВИЋ 1971: Радевић, М. (1971). Почеци наставе руског језика у Србији. Неколико докумената 1852–1864. *Настава и васпитање, 4*. 493–505.
87. РАЈОВИЋ И ДР. 2007: Rajović, V. i Radulović, L. (2007). Kako nastavnici opažaju svoje inicijalno obrazovanje: na koji način su sticali znanja i razvijali kompetencije. *Nastava i vaspitanje,* 4. 413–434.
88. РАИЧЕВИЋ 2004: Раичевић, В. Нови наставни програми страних језика у духу реформе школства и у светлу пројеката Савета Европе за живе европске језике. *Славистика,* VIII*,* 261–270.

89. РАИЧЕВИЋ 2007: Раичевић, В. (2007). *Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
90. РАИЧЕВИЋ 2009: Раичевић, В. (2009). *Методологија истраживања у методици наставе страних језика.* Београд: Чигоја штампа.
91. РАИЧЕВИЋ 2011: Раичевић, В. (2011). *Речник лингводидактичке терминологије*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
92. РАИЧЕВИЋ 2012: Раичевић, В. (2012). *Мотивација и креативност у настави страних језика*. Београд: Интерпрес.
93. РАИЧЕВИЋ И ВЛАЈКОВИЋ БОЈИЋ 2017: Раичевић, В., Влајковић Бојић, В. (2017). *Подсетник за наставнике страних језика*. Београд: Завод за унапређење образовања и васпитања.
94. РАИЧЕВИЋ 2021: Раичевић, В. (2021). *Страни језик у систему међупредметних веза*. Београд: Славистичко друштво Србије.
95. РАДОШЕВИЋ 1964: Радошевић, Н. (1964). Неколико речи о настави руског језика. *Настава и васпитање*, *1–2.* 43–50.
96. РОГОВА 1974: Рогова, Г. В. Цели и задачи обучения иностранным языкам. *Иностранные языки в школе*, 4. 70–76.
97. РОЗАНОВА 2020: Розанова, С. П. (2020). *Преподавателям РКИ. Сто сорок семь полезных советов. Учебно-методическое пособие.* Москва: Флинта.
98. СЕМИЋ 2008: Семић, М. (2008). *Образовање за све. Однос штампаних медија према реформи образовања 2001/2007*. Београд: Беоштампа
99. СКЉАРОВ 1969: Skljarov, M. (1969). *Metodika nastave ruskog jezika i književnosti*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu.
100. СКЉАРОВ 1993: Skljarov, M. (1993). *Teorija i praksa u nastavi stranih jezika*. Zagreb: Školske novine.
101. СПИРО 1980: Спиро, Н. (1980). Актуелни проблеми на подготовката на наставниците по странски језици. *Литературен збор*, *XXVII*. 87–92.
102. СТАНКОВИЋ 1997: Станкович, Б. (1997).К вопросу о принципах методики обучения сербскому языку в инославянской среде. *Вестник Московского университета*, *9*. 151–156.
103. СТАНКОВИЋ 1998а: Станкович, Б. (1998а). Близкородственность как мотивирующий фактор обучения русскому языку в инославянской среде. *Русский язык за рубежом*, *2*. 105–107.
104. СТАНКОВИЋ 1998б: Станкович, Б. (1998б).Состояние и перспективы изучения славянских языков в инославянской среде. *Изучавање словенских језика, књижевности и култура у инословенској средини*. 21–26.
105. СТАНКОВИЋ 2010: Станковић, Б. (2010). *Славистика. Русистика. Србистика.* Београд: Славистичко друштво Србије.
106. СТОЈНИЋ 1987: Стојнић, М. (1987). Наставни програм за стране језике у нашем школском систему. *Живи језици,* XXIX*,* 1–4*,* 33–42.
107. ТЕРЗИЋ 1999: Терзић, Б. (1999). *Руско-српске језичке паралеле.* Београд: Славистичко друштво Србије.
108. ТЕРЗИЋ 1999: Терзић, А. (1999). Уџбеници руског језика у средњем образовању. *Васпитање и образовање*. 91–104.
109. ТОЧАНАЦ-МИЛИВОЈЕВ 1997: Точанац-Миливојев, Д. (1997). *Методе у настави и учењу страног језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
110. ТОШОВИЋ 1978: Тошовић, Б. Проблеми су ту, где смо ми: о неким питањима наставе руског језика. *Наша школа*, XXIX*,* 1–2, 34–45.
111. ФИЛИН 1974: Филин, Ф. П. (1974). *Русский язык в современном мире*. Москва:

Наука.
112. ФИЛИН И ИВАНОВ 1982: Филин, Ф. П, Иванов В. В. Современная теоретическая русистика и преподавание русского языка нерусским. *Русский язык за рубежом*, 3. 65–70.
113. ФИЛИПОВИЋ 2007: Filipović, J. (2007). Ideološki aspekti politike i planiranja nastave jezika. *Savremene tendencije u nastavi jezika i književnosti*. 375–385.
114. ФИЛИПОВИЋ И ДУРБАБА ур. 2014: Филиповић, J., Дурбаба, О., уреднице. (2014). *Страни језици у образовном систему и језичке образовне политике.* Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду и Чигоја штампа.
115. ФУЛЕР 2000: Fuler, G. (2000). *Kako naučiti strani jezik*. Beograd: Finesa.
116. ШИБКО 2014: Шибко, Н. Л. (2014). *Общие вопросы методики преподавания русского языка*. Санкт-Петербург: Златоуст.
117. ШОТРА 2006: Šotra, T. (2006). *Kako progovoriti na stranom jeziku?* Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
118. ШЧЕРБА 2002: Щерба, Л. В. (2002). *Преподавание языков в школе: общие вопросы методики: Учебное пособие для студентов филологических факультетов.*Филологический факультет СпбГУ и Москва: ACADEMIA.
119. ШЧУКИН 1990: Щукин А. Н. (1990). *Методика преподавания русского яыка как иностранного.* Москва: Русский язык.
120. ШЧУКИН 2006: Щукин, А. Н. (2006): *Обучение иностранным языкам. Теория и практика: Учебное пособие для преподавателей и студентов.* Москва: Филоматис.
121. ШЧУКИН 2008: Щукин, А. Н. (2008а). *Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам : учеб. пособие.* Москва: Филоматис.
122. ШЧУКИН 2008б: Щукин, А. Н. (2008б). Компетенция или компетентность? *Русский язык за рубежом*, *5*. 14–20.

ДОКУМЕНТА:
1. *Zajednički evropski okvir za žive jezike: učenje, nastava, ocjenjivanje*. Podgorica: Ministarstvo prosvjete i nauke.
2. *Општи стандарди постигнућа за крај општег средњег и средњег стручног образовања и васпитања у делу општеобразовних предмета за предмет Странијезик*: *приручник за наставнике.* Београд: Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2015.
3. Општи стандарди постигнућа за крај општег средњег и средњег стручног образовања и васпитања у делу општеобразовних предмета за предмет Страни језик: приручник за наставнике.
4. Приручник за самовредновање и вредновање школа, Министарство просвете и спорта РС, 2006.
5. Стратегија развоја језичког образовања – страни, регионални, класични, наследни и знаковни језик у систему образовања Србије, Друштво за страни језик и књижевности Србије, 2017.
6. *Общеевропейские компетенции владения иностранным языком: изучение, обучение, оценка.* Страсбург, 2001.
7. Матичне књиге Филолошке гимназије (1989–2020)
8. Матичне књиге Карловачке гимназије (1989–2020)
9. Летописи Филолошке гимназије (1989–2020)

4. Циљеви истраживања

Општи циљ истраживања јесте праћење лонгитудиналног развоја наставе руског језика и књижевности у специјализованим филолошким гимназијама у контексту шире друштвено-историјске перспективе у тридесетогодишњем периоду (1990–2020), као и валоризација наставног процеса; наставни процес валоризоваће се тестирањем ученика стандардизованим тестовима и поновљеним тестом с пријемног испита (генерација 2018–2022); анализа ученичких постигнућа осветлиће успешност наставног процеса, а на основу грешака ученика биће донете препоруке за превазилажење постојећих проблема.

Пратећи историјат развоја наставе руског језика и књижевности у обема гимназијама, а на основу анализе грађе и литературе, интервјуа с професорима и тестирања ученика, кандидаткиња ће реализовати следеће задатке истраживања: (а) указати на проблеме с којима су се запослени и ученици сусретали у различитим временским периодима; (б) праћењем наставног процеса (реализације планова и програма, уџбеници, постигнућа ученика, ваннаставних активности, успеха, пројеката итд.) утврдити да ли је у одређеним етапама долазило до прилагођавања друштвеним променама и шта је у наставном процесу (наставни планови и програми, уџбеници, такмичења, различите генерације ученика, пројекти, ваннаставне активности) представљало кључну потешкоћу у конкретној деценији; (в) утврдити ефикасност наставе руског језика у обема гимназијама на основу тестирања поновљеним тестом с пријемног испита; (г) утврдити ниво комуникативне и лингвистичке компетенције из руског језика на основу тестирања стандардизованим тестом; (д) анализом грешака ученика доћи до препорука за превазилажење проблема и унапређење наставе.

5. Очекивани резултати

Очекивани резултат овог истраживања, које је дескриптивног карактера, јесте опис наставе руског језика у филолошким гимназијама у Србији у тридесетогодишњем периоду (1990–2020). У датом опису кандидаткиња ће указати на крупне промене у образовању и у настави руског језика и дефинисати препоруке у циљу очувања статуса руског у филолошким гимназијама, представити ученичка постигнућа, активности, пројекте, али и предложити нове приступе за унапређење наставе.

6. *План рада и методе истраживања*

Израда ове дисертације обухватиће више истраживачких метода. У теоријском делу рада кандидаткиња ће користити дескриптивну и компаративну методу у вези с релевантном литературом на руском, српском и енглеском језику. У раду ће користити и методу интервјуисања професора путем полуструктурисаног интервјуа. У емпиријском делу истраживања које се односи на постигнућа ученика користе се стандардизовани тестови, метода дескриптивне статистике и квалитативна анализа ученичких постигнућа. Добијени резултати биће графички представљени и интерпретирани.

Предвиђено је да се предложена дисертација састоји од теоријског и практичног дела следеће структуре:

„Настава руског језика и књижевности у филолошким гимназијама од 1990. до 2020. године: почеци, актуелно стање и перспектива”

Садржај:

1. **Теоријско-методолошки оквир истраживања**

2. **Положај руског језика у гимназијама након Другог светског рата**
2.1. Место руског језика у Сремским Карловцима
2.2.Карловачка гимназија – последње утврђење
2.3. Руски језик у београдским општинама – позитивна статистика
2.4. Руски језик у Другој београдској гимназији
2.5.Филолошка гимназија – ризница „русиста”
3. **Наставни програми руског језика за филолошке гимназије у српској средини**
3.1. Друштвено-политички контекст догађаја након прве декаде (1990–2000)
3.2. Наставни план и програм из 1997. године
3.3. Друштвено-политички контекст догађаја након друге декаде (2000–2010)
3.3.1. Наставни план и програм из 2000. године
3.3.2. Наставни план и програм из 2004. године
3.3.3. Наставни план и програм из 2006. године
3.3.4. Наставни план и програм из 2008. године
3.4. Друштвено-политички контекст догађаја након треће декаде (2010–2020)
3.4.1. Наставни план и програм из 2017. године
3.4.2. Наставни план и програм из 2019. године
3.4.3. Наставни план и програм из 2020. године
4. **Од експерименталних одељења до прве десетогодишњице (1990–2000)**
4.1. Оснивање експерименталних одељења
4.2. Карактеристике реализације наставе из области језика, књижевности и превођења
4.3. Постигнућа ученика – позитивна статистика неизвесног периода
4.3.1. Ваннаставне активности
4.3.2. Руски језик и књижевност као други страни језик ученика
4.4. Општи закључак
5. **Филолошка и Карловачка гимназија – „школе од посебног националног интереса” (2000–2010)**
5.1. Карактеристике реализације наставе из области језика, књижевности и превођења
5.2. Постигнућа ученика – постепено опадање интересовања за руски језик
5.2.1. Ваннаставне активности
5.2.2. Руски језик и књижевност као други страни језик ученика
5.3. Општи закључак
6. **Процес модернизације наставе (2010–2020)**
6.1. Карактеристике реализације наставе из области језика, књижевности и превођења
6.2. Постигнућа ученика – страх услед потенцијалног укидања руског одељења
6.2.1. Ваннаставне активности
6.2.2. Руски језик и књижевност као други страни језик ученика
6.3. Општи закључак
7. **Постигнућа ученика у тестирању 2022. године**
7.1. Тестирање ученика четврте године – тест с пријемног испита
7.1.1. Резултати теста и дискусија
7.1.2. Најчешће грешке
7.2. Тестирање знања руског језика ученика четвртог разреда стандардизованим

тестом
7.2.1. Резултати теста из слушања и дискусија
7.2.2. Најчешће грешке
7.3. Резултати теста из читања и дискусија
7.3.1. Најчешће грешке
7.4. Резултати теста из писања и дискусија
7.4.1. Најчешће грешке
7.5. Резултати лексичко-граматичког теста и дискусија
7.5.1. Најчешће грешке
7.6. Општи закључак
8. Путокази ка јачању положаја руског језика у филолошким гимназијама
8.1. Смернице за појединце – наставнике
8.2. Смернице за директне и индиректне учеснике процеса очувања руског језика у специјализованим гимназијама
9. Закључна разматрања
10. Литература
11. Прилози

У уводном делу објашњава се предмет и циљеви рада, постављају хипотезе, описује узорак, методологија, представља структура дисертације.

У делу **Положај руског језика у гимназијама након Другог светског рата** на основу прегледа релевантне литературе даје се историјат статуса руског језика у Карловачкој гимназији, односно Филолошкој гимназији (Другој београдској гимназији), истиче се општи закључак – неповољан положај руског језика у овим гимназијама све до појаве експерименталних одељења.

Поглавље **Наставни програми руског језика за филолошке гимназије у српској средини** има три целине и потцелине.Поредпраћења ситуације друштвено-политичког контекста догађаја у периоду од 1990. до 2020. године, у датом делу биће представљени сви наставни планови и програми којима се прописује проучавање руског језика, књижевности, културе и предмета основи превођења у Србији с циљем хронолошког праћења измена и допуна.

У наредним поглављима, четвртом **Од експерименталних одељења до прве десетогодишњице (1990–2000)**, петом **Филолошка и Карловачка гимназија – „школе од посебног националног интереса" (2000–2010)** и шестом **Процес модернизације наставе (2010–2020)**, сажет је живот руског одељења обогаћен статистиком ученичких постигнућа и достигнућа, коментара професора о свему наведеном, анализа архивске грађе. Значај ових целина огледа се и у томе што ће први пут бити објављен број ученика који су у овим гимназијама учили руски језик као други страни.

У поглављу **Постигнућа ученика у тестирању 2022. године** представљају се методологија и инструменти емпиријског дела истраживања, затим резултати тестирања ученика четвртог разреда Филолошке гимназије и Карловачке гимназије стандардизованим тестом, и то интерпретирајући њихове резултате у слушању, читању, писању, лексичко-граматичком тесту и тесту с пријемног испита.

На основу свега наведеног експлицирају се **Путокази ка јачању положаја руског језика у филолошким гимназијама**, формулисани у истоименом поглављу, а који ће се односити на појединце и све директне и индиректне учеснике процеса јачања положаја руског језика у Србији.

Дисертационо истраживање биће заокружено **Закључним разматрањем**, које садржи преглед резултата целокупног истраживања.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА
На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидаткиња **Мила Матић** подобна за израду докторске дисертације. На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области **русистике**. На основу наведених података о предложеним коменторима, Комисија констатује да су **др Јелена Гинић, доцент** и **др Наташа Ајџановић, доцент,** подобне за коменторе предложене докторске дисертације. На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе **позитивне оцене** о подобности кандидаткиње мастера Миле Матић и предложене теме „Настава руског језика и књижевности у филолошким гимназијама од 1990. до 2020. године: почеци, актуелно стање и перспектива", а да за коменторе именује др Јелену Гинић, доцента Филолошког факултета Универзитета у Београду и др Наташу Ајџановић, доцента Филозофског факултета у Новом Саду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____

1. Др Биљана Марић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, председник комисије

_____

2. Др Дејан Марковић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Нишу

_____

3. Др Лука Меденица, доцент Филолошког факултета Универзитета у Београду